

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет

Кафедра релігієзнавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заст. декана
філософського факультету
Дмитро НЕЛІНА

«31» 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
спеціалізація
вид дисципліни

03 Гуманітарні науки
031 Релігієзнавство
перший (бакалаврський)
Релігієзнавство
-
обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	II
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Предко Олена Іллівна, д.філос.н., проф., професор кафедри релігієзнавства

Пролонговано: на 20²²/20²³ н.р. Маслова «31» 08 2022 р.

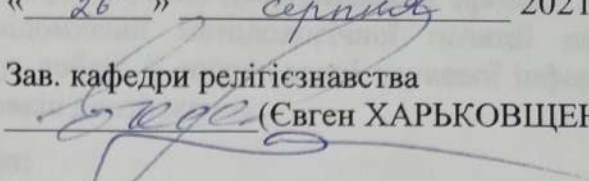
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.

Розробники: Предко Олена Іллівна, д.філос.н., проф., професор кафедри релігієзнавства

Затверджено

« 26 » серпня 2021 р.

Зав. кафедри релігієзнавства

 (Євген ХАРЬКОВИЦЕНКО)

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

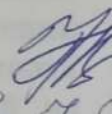
Протокол від « 31 » серпня 2021 року №

Голова науково-методичної комісії

(Ірина МАСЛІКОВА)

« 31 » 08 2021 року

Траєктовано на 2022-2023 н.р. Стр. №2 від 31.08.2022р.
Маслікова І.І.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення стійкої системи знань щодо загальних принципів та методології наукових досліджень, ознайомлення студентів з сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень; формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; освоєння навиків формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; вдосконалення вмінь у пошуку, доборі й опрацюванні наукової інформації, у точному формулюванні мети, завдань і висновків дослідження.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

2.1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** основні світоглядні та методологічні засади філософського та наукового осмислення дійсності, свого місця і ролі в суспільстві як громадянина та фахівця.

2.2. **Вміти** збирати та інтерпретувати інформацію щодо феноменів та явищ культури, релігійних процесів та подій; застосовувати основні терміни, категорії з релігієзнавства в аналізі світоглядних проблем і соціально-культурних явищ та процесів; оперувати об'єктивними знаннями з історії релігії та історії культури.

2.3. **Володіти** філософським категоріальним апаратом; **навичками** наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно соціально-політичних, культурних та релігійних подій та явищ; використання іншомовних фахових культурологічних та релігієзнавчих інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «*Основи науково-дослідної роботи*» знайомить студентів із системою знань, вмінь, і навичок з проведення наукових досліджень. Дисципліна спрямована на оволодіння студентами спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої роботи з організації і проведення науково-дослідницької роботи та написання дипломної праці. Програмний лекційний курс зосереджений на формуванні знань, вмінь і навичок для проведення наукових досліджень у вибраній галузі та озброєнні студентів елементами методики наукових досліджень, що сприятиме розвитку їхнього творчого мислення, оптимальній організації розумової діяльності. Дисципліна спрямована на оволодіння студентами спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої роботи з організації і проведення науково-дослідницької роботи та написання дипломної праці, особливостями та алгоритмом оформлення наукової роботи, а саме: користуватися сучасними джерелами наукової інформації; ставити мету, визначати завдання і гіпотезу досліджень; планувати та проводити експеримент; оформляти роботу згідно вимог, що пред'являються, готувати доповіді, тези та матеріали статей; застосовувати у практичній діяльності отримані знання, використовувати педагогічні і супутні методи наукового дослідження у написанні кваліфікаційних робіт зі спеціальної освіти.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про теорії та методологічні засади наукових досліджень; формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо дослідницького процесу; формування професійних здібностей, спрямованих на вирішення наукових проблем.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ФК 2. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. ФК 10. Здатність виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і їх застосування при аналізі актуальних суспільних проблем. ФК 12. Здатність здійснювати експертно-аналітичну та консультативну роботу в сфері релігієзнавства.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	терміни та поняття науково-дослідної роботи, класифікацію науково-дослідних робіт	Лекції, семінари	Усні доповіді, письмова контрольна робота	10
1.2	поняття про об'єкт і предмет наукових досліджень	Лекція, семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, письмова контрольна робота	10
1.3	інформаційні основи науково-дослідної роботи, методи пошуку наукової інформації	Лекції, семінари	Усні доповіді, дискусії, письмова контрольна робота	10
1.4	особливості і алгоритм оформлення наукової роботи	Лекції, семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, комплексний аналіз, письмова контрольна робота	10
	Вміти:			
2.1	користуватися сучасними джерелами наукової інформації	Семінари, Самостійна робота	Усні доповіді, комплексний аналіз, письмова контрольна робота	10
2.2	ставити мету, визначати завдання і гіпотезу досліджень	Семінари, Самостійна робота	Усні доповіді, комплексний аналіз, письмова контрольна робота	10
2.3	здійснювати пошук, систематизацію та інтерпретацію додаткової інформації, необхідної для вивчення проблематики курсу	Семінари, Самостійна робота	Усні доповіді, комплексний аналіз, письмова	10

			контрольна робота	
2.4	застосовувати у практичній діяльності отримані знання, використовувати педагогічні і супутні методи наукового дослідження у написанні кваліфікаційних робіт зі спеціальної освіти	Семінари, Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, комплексний аналіз	10
	комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої релігієзнавчої літератури в підготовці до семінарських занять та написання самостійних робіт	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, комплексний аналіз	5
3.2	вести полеміку стосовно питань сучасного релігійного життя на основі володіння категоріально-поняттєвим апаратом курсу	Семінари	Дискусії	5
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу стосовно питань курсу	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, комплексний аналіз	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1
	Програмні результати навчання										
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово, використовувати мови для ефективної міжкультурної комунікації.	+			+	+	+	+		+	+	+
ПРН 4. Організувати процес навчання і самоосвіти.	+	+	+		+	+				+	

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.4), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.4); (**комунікація** 3.1-3.2); (**автономність та відповідальність** 4.1), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. **Усна доповідь, доповнення та участь в дискусіях на семінарах:** РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1 – 30 / 50 балів
 2. **Самостійна робота №1 (написання есе):** РН 1.1, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 4.1 – 9 / 15 балів
- Самостійна робота №2 (написання письмової роботи):** РН 1.1, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 4.1 – 9 / 15 балів

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (усні доповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарах) та за самостійні роботи (написання есе та письмової роботи). Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

- в максимальному вимірі 80 балів
- в мінімальному вимірі 48 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання на семінар в письмовій формі.

Підсумкова контрольна робота в письмовій формі - РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3 – 12 / 20 балів

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової контрольної роботи. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі та здати/надіслати електронною поштою викладачу, що проводить семінарські заняття.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова контрольна робота	Підсумкова оцінка з дисципліни
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 бали	Max – 80 балів
Аудиторна робота: усна доповідь на семінарі, доповнення, участь в дискусіях	До теми: 1-13 протягом семестру, згідно з графіком навчальних занять. У разі відсутності студента на занятті, теми необхідно відпрацювати в письмовому вигляді	«3» x 10 = 30	«5» x 10 = 50
Самостійна робота	До тем 1-6: Індивідуальна самостійна	«9» x 1 = 9	«15» x 1 = 15

	робота: написати есе на тему «Основні елементи наукового дослідження» або «Науковий факт як елемент дослідження» (за вибором студента) (Додаток самостійної роботи студента) до кінця березня		
	До тем 7-13: Індивідуальна самостійна робота: написати письмову роботу за темою «Академічні вимоги до оформлення наукового дослідження і до роботи з джерелами» (Додаток самостійної роботи студента) кінець травня	«9» x 1 = 9	«15» x 1 = 15
Підсумкова контрольна робота	До тем 1-13	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова оцінка з дисципліни		60	100

Критерії оцінювання:

1. Аудиторна робота:

Усна доповідь:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов’язкову та додаткову літературу

4 бали - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов’язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, Має у відповіді суттєві неточності

2 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді

Доповнення / участь в дискусіях:

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми,

2 бали – доповнення змістовне

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію

2. Самостійна робота (написання есе, написання письмової роботи):

15-13 балів студент у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов’язкову та додаткову літературу,

демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість здійсненого дослідження
12-9 балів - студент у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності

8-0 балів - в цілому володіє матеріалом, але фрагментарно та поверхово його презентує, не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань. Робота містить суттєві помилки. Демонструє не самостійність у виконанні завдань.

3. **Контрольна робота:**

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність письмової роботи

15-12 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності

11-7 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

6-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє несамоствійність у виконанні завдань

7.3 Шкала відповідності:

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
<i>Частина 1.</i>				
1	Тема 1. Загальнонаукові аспекти наукових досліджень	2	2	2
2	Тема 2. Форми наукових досліджень	2	2	2
3	Тема 3. Основні види наукових досліджень	2	2	2
4	Тема 4. Структура наукового дослідження	2	2	2
5	Тема 5. Напрямки і методика наукових досліджень	4	2	2
6	Тема 6. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти	2	2	4
7	Індивідуальна самостійна робота: написати есе на тему «Основні елементи наукового дослідження» або «Науковий факт як елемент дослідження» (за вибором студента)			14
<i>Частина 2.</i>				
8	Тема 7. Інформаційна база наукових досліджень	2	2	2
9	Тема 8. Організація роботи в процесі дослідження	2	2	2
10	Тема 9. Методологія та методи наукового дослідження	2	2	2
11	Тема 10. Пошук та опрацювання наукової інформації	2	2	2
12	Тема 11. Оформлення матеріалів дослідження	2	2	2
13	Тема 12. Узагальнення результатів наукового дослідження	2	4	4
14	Тема 13. Презентація результатів наукового дослідження	2	4	4
15	Індивідуальна самостійна робота: написати письмову роботу за темою «Академічні вимоги до оформлення наукового дослідження і до роботи з джерелами»			14
16	Підсумкова контрольна робота	2		
	ВСЬОГО	30	30	60

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Семінари – **30 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Босенко А. І. Науково-дослідна діяльність галузі освіти / А. І. Босенко, О. М. Вержиховська, О. В. Гаврилов, В. А. Гурський: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2014. 160с.
2. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С.Е.Важинський, Т.І.Щербак. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

3. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця : Планер, 2010. 308 с.
4. Гурський В. А. Науково-дослідна діяльність студентів у їх професійній підготовці: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. 120 с.
5. Колесников, О. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. 2-е видання. К. : Центр учбової літератури, 2019. 144 с.
6. Організація та методика проведення наукових досліджень студентами спеціальності «Спеціальна освіта» / [кол. авторів; за заг. Ред.. С. П.Миронової]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 136 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень / за ред. А. Є. Конверського К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
8. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. УМО НАПН України. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.
9. Юринець, В. Є. Методологія наукових досліджень: підручник для ст-тів ВНЗ / В. Є Юринець. К.: Центр навч. літ, 2011.

Додаткова:

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. К.: АПН України, 1995. 45 с.
2. Євтух М. Б. Технологія інноваційної педагогічної совіти: монографія. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2011. 456 с.
3. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник.К., 2004. 212 с.
4. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 16.10.2020 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
5. Про вищу освіту: Закон України від 25.09.2020 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
6. Марцин В .С., Міценко Н .Г., Даниленко О. А. та ін. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Ромус-Поліграф, 2002. 128 с. URL: http://ualib.com.ua/b_162.html
7. Методика навчання: наукових досліджень у вищій школі: навчальний посібник / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко та ін.; За ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. К.: Вища школа. 2003. 323 с.
8. Методологія і методи соціально-педагогічних досліджень: Навчальний посібник / Борисик С. О., Конончук А. І., Яковець Н. І., Щербина Ю. М. Ніжин, 2002. 287 с.
9. Основи наукових досліджень у соціальній роботі: Навч. посіб. / М. М. Букач, Т. С. Попова, Н. В. Клименюк; за ред. М. М. Букача. Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. 284 с.
10. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 176 с.
11. Тушева В. В. Основи науково-педагогічних досліджень: Навчальнометодичний посібник. Харків, 2006. 219 с.
12. Тушева В. В. Формування науково-дослідницької культури студентів педагогічних ВНЗ у процесі професійної підготовки. Горизонти освіти. Психологія. Педагогіка: Науково-методичний журнал, 2012. № 1. С.34–42.
13. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник. К.: Академвидав, 2004. 208 с.
14. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с. URL: <http://www.infolibrary.com.ua/booksbook-96.html>
15. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. 6-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 310 с.
16. Список літератури за новими вимогами ДСТУ. Пан Бібліотекар: веб-блог. URL: <https://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2016/09/c-83022015.html>

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Загально академічний портал наукової періодики <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
4. Cambridge University Press – колекція журналів <http://journals.cambridge.org/>
5. Інтернет-портал мережі УРАН доступу до електронних наукових публікацій <http://biblio.uran.ua/>
6. Бібліотека електронних підручників 20 тис. книг <http://www.book-ua.org/>
7. Медіатека ФДССО.
8. Автоматичне оформлення списку літератури. <https://vak.in.ua/do.php>